

vóór gelijke behandeling
tegen discriminatie

Factsheet Discriminatie Rotterdam

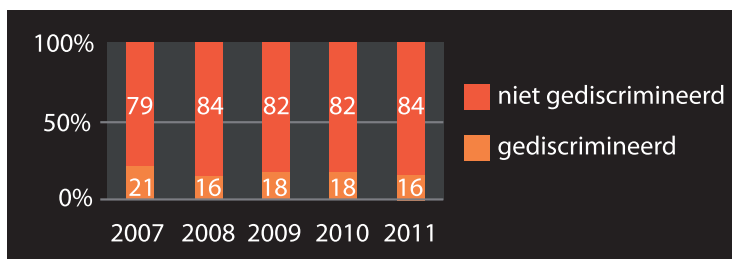
Neemt discriminatie nu af of neemt het toe ?

Op basis van de klachten die bij RADAR gemeld worden valt deze vraag moeilijk te beantwoorden. Niet iedereen meldt immers ervaren discriminatie. Daarom vraagt RADAR inwoners van Rotterdam via de omnibusenquête van het COS jaarlijks naar hun ervaringen met discriminatie. Belevingsonderzoeken zoals de omnibusenquête geven aan dat een fractie wordt gemeld van persoonlijk ervaren of waargenomen discriminatie. Belevingsonderzoeken zijn daarom een belangrijke aanvullende bron van informatie voor de bepaling van de omvang en de verschijningsvormen van discriminatie. In de omnibusenquête bevraagt het COS Rotterdammers tussen de 16 en 85 jaar over verschillende onderwerpen en ervaringen.

Omvang van discriminatie

De omnibusenquête over 2011 laat zien dat zestien procent van de Rotterdammers discriminatie heeft ervaren. Ondanks dit niet geringe aantal, tekent zich een gunstige ontwikkeling af. Alleen in 2008 was het aandeel gediscrimineerden net zo laag als in 2011. In de andere jaren lag het percentage gediscrimineerde Rotterdammers twee procent hoger en in 2007 zelfs 5 procent. De rapportage over 2012 moet uitwijzen of het aandeel gediscrimineerden in Rotterdam trendmatig daalt.

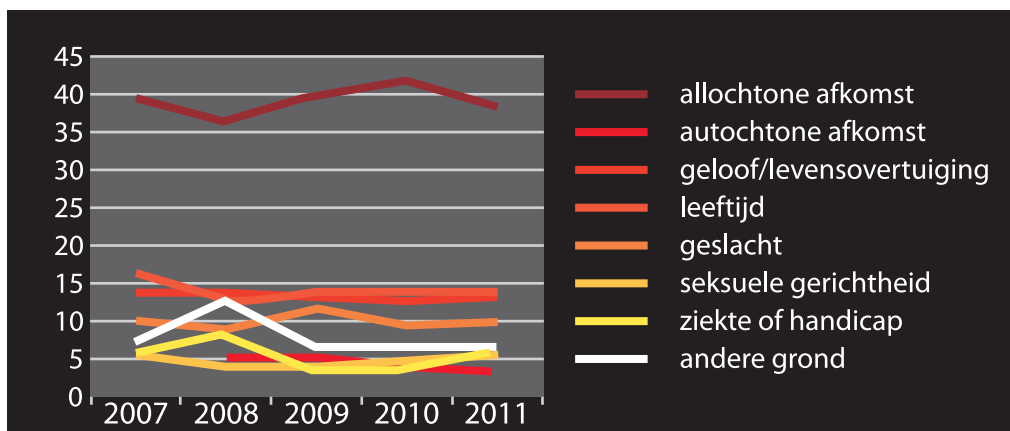
Figuur 1. Percentage Rotterdammers dat discriminatie heeft ervaren

Discriminatiegronden

Discriminatie betekent letterlijk 'onderscheid maken'. Bij discriminatie spreken we van ongeoorloofd onderscheid. Discriminatie kan plaatsvinden op grond van afkomst, geloof, sekse, seksuele gerichtheid, leeftijd of handicap/chronische ziekte. In ongeveer veertig procent van de discriminatie-ervaring werd bijvoorbeeld het ervaren onderscheid gemaakt vanwege de etnische (allochtone) afkomst. Rotterdammers gaven daarna aan dat leeftijd en geloof de meest voorkomende redenen voor discriminatie zijn. Daarnaast ervaren Rotterdammers onderscheid vanwege hun man-zijn of vrouw-zijn of vanwege hun homoseksuele gerichtheid. Andere gediscrimineerden gaven ziekte of autochtone afkomst aan als reden voor discriminatie.

Figuur 2 Grond waarop mensen gediscrimineerd werden 2008-2011 in percentages

Meeste discriminatie op straat en op het werk

Uit de omnibusenquête blijkt dat discriminatie vooral plaatsvindt op straat. In 2011 nog vaker dan in voorgaande jaren. Ook op het werk doet zich verhoudingsgewijs veel discriminatie voor. Daarnaast komt discriminatie voor tijdens het winkelen. Iets minder dan één op de tien ervaringen vindt plaats bij het uitgaan. Andere plekken waar mensen discriminatie ervaren zijn op school, in contact met de politie, bij de huisvesting, en tijdens de sport. Het aandeel discriminatie-ervaringen met financieel dienstverleners nam sterk af van 7 procent naar 2 procent.

Benadeling, beledigingen en uitsluiting

Discriminatie heeft verschillende verschijningsvormen, maar manifesteert zich het meest in benadeling (iets niet krijgen) en discriminerende opmerkingen. Voorheen gaven mensen aan dat discriminatie vaker plaatsvond in de vorm van benadeling. De afgelopen vier jaren komen benadeling en discriminerende opmerkingen bijna even vaak voor. Discriminatie beperkt zich echter niet tot benadeling of schelden. Rotterdammers geven aan dat zij soms bedreigd of agressief benaderd worden vanwege bijvoorbeeld hun afkomst, geloof of homoseksualiteit. Dat kan zich fysiek tegen hun persoon richten, maar ook tegen hun eigendom dat vernield of beschadigd wordt. Voor anderen betekent discriminatie sociale uitsluiting. Zij worden genegeerd of er worden roddels over hen verspreid waardoor anderen contact met hen mijden.

Merendeel doet niets bij discriminatie

Wat doe je als je gediscrimineerd wordt? Los je het zelf op, meld je het of laat je het van je afglijden? Mensen blijken verschillend te reageren. Het merendeel van de mensen doet niets (56%). Een op de drie lost de situatie zelf op (30%), anderen schakelen hulp in van familie of vrienden om de situatie op te lossen (8%). Een minderheid van de mensen meldt discriminatie (9%); meestal bij de politie (8%), soms bij RADAR (1%).

Beschuldigd van discriminatie

Een discriminatie-ervaring kent minstens twee partijen. Als iemand zich gediscrimineerd voelt beschuldigt hij direct of indirect een ander van discriminatie. Relatief weinig mensen, zes procent, geven aan dat ze van discriminatie zijn beschuldigd. Drie procent van de Rotterdammers is op zijn werk wel eens beschuldigd van discriminatie. Vier procent is hiervan beschuldigd op straat. Deze percentages overlappen deels; sommige mensen waren zowel op hun werk van discriminatie beschuldigd als op straat door onbekenden.

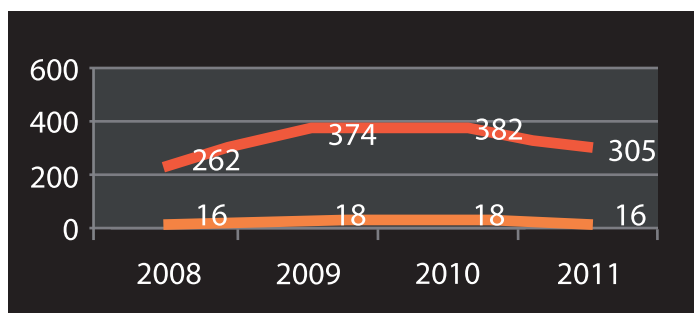
Beschuldigd van discriminatie. Wat nu ?

We vroegen de Rotterdammers die van discriminatie beschuldigd waren naar hun reactie op die aantijging. Ongeveer één op de drie trekt zich niets van de beschuldiging aan. Een even groot aantal gaat het gesprek aan met degenen die zich gediscrimineerd voelde. Een flink deel voelt zich beledigd of onterecht behandeld door de beschuldiging (28%). Weer anderen schrikken of worden boos (17 resp. 16%). Er zijn ook mensen die bij zichzelf te rade gaan, maar zich niet herkennen in de beschuldiging (13%). Voor sommige mensen is de beschuldiging reden om het contact te verbreken (3%). Een zeer kleine minderheid verzoent zich met de gedupeerde en biedt verontschuldiging aan (2%). Bij de beantwoording op deze vraag waren meerdere antwoorden mogelijk.

Wat weten we over de omvang van discriminatie

Uit de omnibusenquête blijkt dat het aantal Rotterdammers dat discriminatie ervaart afneemt. Het aantal meldingen bij RADAR fluctueert. Melden wordt immers niet alleen bepaald door het aantal mensen dat discriminatie ervaart, maar ook door de meldingsbereidheid. In 2009 en 2010 voerde de overheid een publiekscampagne om discriminatie en de mogelijkheid dit te melden beter bekend te maken. Hierdoor was het aantal meldingen van discriminatie in die jaren aanmerkelijk hoger.

Figuur 3. Meldingen en percentage gediscrimineerde van 2008 t/m 2011

Klachten en discriminatie-ervaringen vergeleken

Bij RADAR wordt in 2011 verhoudingsgewijs iets meer melding gemaakt van etnische discriminatie. Bijna de helft van de Rotterdamse discriminatiemeldingen ging over etnische discriminatie, terwijl dat aandeel in de omnibusenquête zeven procentpunten lager ligt. Het percentage discriminatie vanwege het geloof of de leeftijd liggen hoger in de omnibusenquête dan bij RADAR. Het aandeel discriminatie vanwege man/vrouw zijn, handicap of chronische ziekte en seksuele gerichtheid zijn (nagenoeg) gelijk aan elkaar. RADAR onderscheidt antisemitisme en nationaliteit als aparte discriminatiegronden die niet apart zijn opgenomen in de omnibusenquête.

Benadeling vaker gemeld bij RADAR

Discriminatie uit zich op verschillende manieren. Opvallend is dat het aandeel ervaringen dat zich uitte in benadeling veel groter is in de meldingen van RADAR dan bij de ervaringen zoals Rotterdammers aangaven in de omnibusenquête. Geweld zien we in de meldingen veel minder vaak terug. Negeren en roddels worden niet als aparte categorieën geregistreerd bij RADAR maar geven een belangrijk aanvullend inzicht wat betreft de verschijningsvormen van discriminatie, waarvan uitsluiting er een is.

Uitgave: RADAR
Grotekerkplein 5
3011 GC Rotterdam
010 4113911
www.radar.nl
info@radar.nl

Meer informatie

Feitenkaarten RADAR: www.radar.nl/read/cijfers-2011
COS: www.rotterdam.nl/onderzoek